

13.09.23

7-А-Б

Всесвітня історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Велике переселення народів та утворення варварських королівств.

Мета уроку: розвивати ключові історичні компетентності, дати учням початкове уявлення про Середньовіччя як період всесвітньої історії та навчальний предмет; хронологічну компетентність – в межах та періодизації Середньовіччя, часу Великого переселення народів; інформаційну компетентність – знання видів історичних джерел з історії Середніх віків; змісту термінів і понять «Середні віки», «історичні джерела»; сприяти зацікавленості учнів новим навчальним предметом.

1.Актуалізація опорних знань

Фронтальна бесіда за питаннями

- Де і коли виник термін «середні віки»?
- Назвіть хронологічні межі доби Середньовіччя.
- Назвіть три періоди історії середніх віків

Мотивація навчальної діяльності

У IV ст. розпочалося масштабне переміщення різних племен, що увійшло в історію як **Велике переселення народів (IV-VII ст.)**.

Воно мало кілька причин:

- різке похолодання на півночі Європи, що змушувало людей шукати нові пасовища для худоби;
- посилення майнової і соціальної нерівності; зростання ролі вождів і знаті, їхнє прагнення до захоплення нових земель і воєнної здобичі. Войовничих переселенців — варварів (так римляни називали усіх не римлян: германців, слов'ян, гунів та інших народів) — вабили багаті землі та впорядковані міста Римської імперії. Вони переселялися сюди зі своїми родинами, домашнім майном, худобою. Такі переселення людей називають міграцією.

Робота з поняттями (запишіть)

Міграція (лат. тідгайо, від тідго — переходжу, переселяюся) — зміна постійного місця проживання людей, їхнє переміщення до іншого географічного регіону, до іншої країни.

Вандалізм (від «вандали») — зловмисне руйнування культурно-історичних пам'яток, матеріальних і культурних цінностей і майна.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/goQSiMcVNIk?si=mgqlAx8Amahbay2z>

Вивчення нового матеріалу

У часи Великого переселення народів Римська імперія виявилася неспроможною зупинити варварські переселення у свої володіння. Не маючи змоги подолати варварів, римські правителі часто надавали їм для розселення землі римських провінцій. На нових місцях вожді варварських племен проголошували себе королями (верховними правителями) — так в умовах розпаду Західної Римської імперії у V ст. постали «варварські королівства». **Робота з картою**

Варварські королівства (запишіть)

Варварські держави були нетривалими і швидко зникли. Найміцнішою державою виявилось Франкське королівство. Франкське королівство охоплювало значну частину території сучасної Франції.

Назву «франки» («вільні», «відважні») стали використовувати стосовно германських племен, які жили у нижній та середній течіях Рейну. У V ст. серед франкських вождів висунувся хитрий, обачливий і жорстокий **Хлодвіг** (481-511 рр.)* із роду Меровея. Правителів із цього роду називали Меровінгами. Очолювані Хлодвігом франки й інші союзні племена захопили в 486 р. Північну Галлію, а згодом підкорили південь країни та багато германських племен на схід від Рейну. Франки жили невеликими поселеннями. Кожна сім'я займала таку ділянку, яку могла обробити самотужки. Завоювавши Галлію, франки не відбирали в місцевих жителів їхню власність, тому багато представників місцевої знаті визнали владу Хлодвіга. До того ж із франкськими вождями поріднилися багаті римляни.

Робота зі схемою (запишіть)

Жителі завойованої франками Галлії були християнами. Для того, щоб посилити владу й авторитет серед них, Хлодвіг разом зі своєю дружиною 496 р. прийняв християнство.

Робота з таблицею

Для короля франків	Для церкви
Віра в єдиного Бога об'єднувала людей	Королі охороняли багатства і привілеї церкви.
Церква могла направляти людей на боротьбу з ворогами	Королі дарували їй землі і цінні речі
Церква могла примирювати людей з новими податкам	Керівники церкви були найближчими радниками королів
Церква підтверджував авторитет керівників	
Церква запевняла, що влада короля угодна Богу	
Керівник церкви, як розумні люди, допомагали королям складати накази і послання	

Хлодвіг наказав записати звичаї франків, і цей збірник став першим зводом законів франків, який дістав назву «Салічна правда» (V ст.).

Робота з поняттям

«Салічна правда» — перелік правових норм, на яких ґрунтувався суспільний лад франків на етапі становлення держави. Більшість її статей була присвячена злочинам проти людини та майна. Ці статті встановлювали покарання за крадіжку свиней, рогатої худоби, рабів, за підпал, руйнування огорож. «Салічна правда» передбачала суворі покарання, великі штрафи за вбивство, тілесні ушкодження.

Останні роки правління Хлодвіг займався усуненням суперників, зокрема серед своїх родичів. У 511 р. він оселяється в Парижі, який перетворює на «резиденцію короля». Перед смертю Хлодвіг розділив королівство між синами.

Як ви вважаєте, до чого міг привести такий крок Хлодвіга? (війни між нащадками короля, розорення селян).

По смерті Хлодвіга між його спадкоємцями почалися міжусобні війни.

V. Узагальнення та систематизація знань

Узагальнення та систематизація нових знань

«Мікрофон»

1. Поясніть поняття: «міграція», «Велике переселення народів», «варварські королівства», «салічна правда».

2. Назвіть причини Великого переселення народів, падіння Західної Римської імперії.
3. Чому суспільний лад у германських племен називають «воєнною демократією»?

Домашнє завдання:

- прочитати пар.3
- запишіть нові поняття і терміни, варварські королівства і територію розселення.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!